

Карлос Руис Сафон

ЛАБИРИНТЪТ НА ДУХОВЕТЕ

София, 2017

Преводът е направен по изданието:

CARLOS RUIZ ZAFÓN

El Laberinto de los Espíritus

Planeta

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Carlos Ruiz Zafón 2016; Corelliana LLC 2017

© Светла Христова, превод, 2017

© Издателство „Изток-Запад“, 2017

ISBN 978-619-01-0151-2

Карлос Руис Сафон

ЛАБИРИНТЪТ
НА ДУХОВЕТЕ

Превод от испански
Светла Христова

Съдържание

КНИГАТА НА ДАНИЕЛ.....	9
DIES IRAE.....	25
Барселона, март 1938 г.	
БАЛ С МАСКИ	59
Мадрид, 1959 г.	
KYRIE.....	77
Мадрид, декември 1959 г.	
ОГЛЕДАЛНИЯТ ГРАД.....	171
Барселона, декември 1959 г.	
ЗАБРАВЕНИТЕ	347
AGNUS DEI	517
Януари 1960 г.	
ТЕТРАДКАТА НА ИЗАБЕЛА.....	603
1939 г.	
LIBERA ME.....	627
Мадрид, януари 1960 г.	
IN PARADISUM	645
Барселона, февруари 1960 г.	
БАРСЕЛОНА.....	661
23 април 1960 г.	
1964 Г.....	673
КНИГАТА НА ЖУЛИАН	683
ЕПИЛОГ	731
Барселона, 9 август 1992 г.	

ГРОБИЩЕТО НА ЗАБРАВЕНИТЕ КНИГИ

Настоящата книга е част от цикъл романи, чието действие се развива в литературната вселена на Гробището на забравените книги. Тези романи са обединени от герои и сюжетни линии, които образуват повествователни и тематични връзки, въпреки че всеки от тях представя завършена и самостоятелна история.

Отделните части от серията за Гробището на забравените книги могат да се четат във всякакъв порядък, позволявайки на читателя да изследва лабиринта от истории по различни пътеки; преплетени в едно, те водят към сърцевината на повествованието.

Всеки роман е плод на художествена измислица. Четирите части от поредицата за Гробището на забравените книги, макар и вдъхновени от Барселона през XX в., не правят изключение. В редки случаи обликът или хронологията на някои места, търговски марки или обстоятелства са били пригодени към повествователната логика, за да може Фермин например да се наслаждава на любимите си бонбони „Сугус“ няколко години преди да станат популярни, или пък някои от героите да слязат под големия свод на Френската гара.

Книгата на Даниел

Онази нощ сънувах, че се връщам в Гробището на забравените книги. Отново бях на десет години; събудих се в някогашната си спалня с чувството, че споменът за лицето на майка ми е избледнял безвъзвратно. И както се случва в сънищата, разбрах, че винаги е моя и само моя, защото не заслужавам да си го спомня и не съм могъл да му отдам дължимото.

Малко след това влезе баща ми, стреснат от тревожните ми викове. Баща ми, който в съня ми беше още млад и знаеше всички отговори на света, ме прегърна, за да ме утеши. После, когато първият зрак бе започнал да рисува една призрачна Барселона, излязохме на улицата. По непонятна за мен причина баща ми ме изпрати само до портата. Там пусна ръката ми и ми даде да разбере, че това е пътуване, което трябва да предприема сам.

Закрачих, но си спомням, че ми тежаха и дрехите, и обувките, че даже и собствената ми кожа. Всяка следваща крачка изискваше по-голямо усилие от предишната. Когато стигнах до „Лас Рамблас“, забелязах, че градът е замрял в един безкраен миг. Хората бяха спрели на място и изглеждаха замръзнали като образи на стара фотография. Един гълъб в полет бе застинал с размахани крила. Цветен прашец се рееше неподвижно във въздуха като пращинки в сноп светлина. Водата във фонтана „Каналетас“ искреше в празното пространство и напомняше огърлица от стъклени сълзи.

Бавно, сякаш се опитвах да вървя под вода, крачех из онази вълшебна Барселона, застинала в безвремието, докато стигнах до прага на Гробището на забравените книги. Там се спрях изтощен. Не проумявах какъв бе този невидим товар, който влачех със себе си и който спъваше движенията ми. Хванах мандалото и похлопах, но никой не ми отвори. Тогава затропах с юмруци по масивната дървена порта. Пазачът обаче бе глух за молбите ми. Изнурен, накрая паднах на колене. Едва тогава, загледан в чародейството, което бях донесъл със себе си, изпитах ужасната увереност, че градът и съдбата ми ще останат завинаги замръзнали в тази магия и никога не ще мога да си спомня лицето на майка ми.

Именно в този миг, загубил вече всяка надежда, го открих. Къс метал, скрит във вътрешния джоб на ученическото ми сако, на което моите инициали бяха избродирани в синьо. Оказа се ключ. Зачудих се колко ли време съм го носил, без да разбера, че е там. Ключът бе ръждясал и тежеше почти колкото съвестта ми. Едвам успях да го повдигна с две ръце до ключалката. Трябваше да напрегна всичките си сили, за да го завъртя. Тъкмо когато си помислих, че никога не ще успея, ключалката изведнъж поддаде и портата се плъзна навътре.

Върволица от запалени свещи очертаваше пътя пред мен – извита галерия, водеща към недрата на стария дворец. Потопих се в сумрака и чух как портата се захлопна зад гърба ми. Тогава познах коридора, изписан с фрески на ангели и приказни създания, които ме следяха от сенките с внимателен взор и сякаш се движеха, когато минавах покрай тях. Вървах по коридора, докато стигнах до една арка, водеща към огромен свод; спрях се на прага. Лабиринтът се ширна пред мен като безкраен мираж. Спирала от стълби, тунели, мостове и арки образуваше вечен град, изграден от всичките книги на света, и се въздигаше към необятен стъклен купол.

Там, в подножието на постройката, ме чакаше майка ми. Лежеше в отворен саркофаг, със скръстени на гърдите ръце и с кожа, бледа като бялата ѝ рокля. Ресниците ѝ бяха спуснати, устните – плътно затворени. Лежеше неподвижно в безжизнения покой на изгубените души. Протегнах ръка, за да помилвам лицето ѝ. Кожата ѝ бе студена като мрамор. Тогава майка ми отвори очи и погледът ѝ, натежал от спомени, се впи в моя. Когато раздвижи потъмнелите си устни и заговори, гласът ѝ бе тъй гръмовен, че ме връхлетя като товарен влак и ме запрати във въздуха, където увиснах, пропадайки безкрай, а светът се разтвори в ехото от думите ѝ.

Трябва да разкажеш истината, Даниел.

Събудих се отведнъж в сумрачната спалня, плувнал в студена пот, и видях лежащата до мен Беа. Тя ме прегърна и погали лицето ми.

– Пак ли? – промълви.

Кимнах и поех дълбоко дъх.

– Говореше насън.

– Какво казах?

– Нищо не се разбираше – излъга Беа.

Погледнах я; тя ми отвърна с усмивка, в която прочетох съчувствие или може би само търпение.

– Опитай се да поспиш още малко. Будилникът ще звънне след час и половина, а днес е вторник.

Във вторниците бе мой ред да водя Жулиан на училище. Затворих очи и се престорих на заспал. Когато ги отворих пак след няколко минути, видях, че Беа се взира в мен.

– Какво има? – попитах я.

Тя се наведе към мен и нежно ме целуна по устните.

Ухаеше на канела.

– На мен също не ми се спи – загатна.

Започнах да я събличам полека. Тъкмо се канех да дръпна завивките и да ги хвърля на пода, когато чух леки стъпки зад вратата на спалнята. Беа спря настъплението на лявата ми ръка, която се плъзгаше между бедрата ѝ, и се надигна, подпряна на лакти.

– Какво има, миличък?

Малкият Жулиан ни гледаше от прага с личице, помрачено от срам и безпокойство.

– Има някой в спалнята ми – промълви.

Беа въздъхна и протегна ръце към него. Жулиан побърза да се скрие в обятията на майка си, а аз изоставих всички заченати в грях надежди.

– Аления принц ли? – попита Беа.

Детето кимна съкрушено.

– Татко ти ей сегичка ще отиде в стаята ти и ще го изхвърли оттам с ритници, тъй че да не се върне никога вече.

Нашият син ме погледна отчаяно. Че за какво са бащите, ако не за такива героични мисии? Усмихнах се и му намигнах.

– С ритници! – повторих с най-свирепото изражение, което успях да си придам.

Жулиан се осмели да се усмихне плахо. Скочих от леглото и отидох в стаята му. Тя дотолкова напомняше онази стая на долния етаж, която бях имал на неговата възраст, че за миг се зачудих дали все още не сънувам. Седнах на ръба на леглото и запалих нощната лампичка. Жулиан живееше сред играчки (някои наследени от мен), но най-вече сред книги. Бързо намерих очакваното скривалище под дюшека. Взех малката книжка с черна подвързия и я отворих на първата страница.

Лабиринтът на духовете VIII Ариадна и Аления принц

Текст и илюстрации: Виктор Матаиш

Вече не знаех къде да крия тези книги. При цялата находчивост, с която измислях нови скривалища, синът ми неизменно ги надушваше. Разлистих бързо страниците и спомените ме връхлетяха отново.

Върнах се в стаята, след като заточих книгата в най-високото чекмедже на кухненския шкаф, където синът ми – в това не се съмнявах – щеше скоро да я намери, и заварих Жулиан в прегръдките на майка си. И двамата бяха заспали. Спрях се на прага да ги погледам, стаен в полумрака. Заслушан в дишането им, се зачудих с какво ли бе заслужил късмета си най-щастливият мъж на света. Докато наблюдавах как спят безгрижно, неизбежно си спомних какъв страх ме обзе първия път, когато ги видях така прегърнати.

2

На никого не съм разказвал това, но в нощта, когато синът ми се роди и го видях за пръв път в обятията на майка му, унесен в блажения покой на онези, които още не знаят къде са се озовали, изпитах желание да побягна и да не се спирам чак до края на света. Тогава аз самият бях още хлапак и отговорностите на живота ми изглеждаха непосилни. Но каквито и оправдания да скалтъпам, все още ми горчи срамът заради малодушието, което ме обзе тогава и което, дори след толкова години, не събрах смелост да призная пред когото трябваше.

Спомените, които погребваме в мълчание, неспирно ни преследват. Моят спомен е за стая с безкраен таван; светлината с цвят охра на една лампа очертаваше кревата, в който лежеше момиче на едва седемнайсет години с дете на ръце. Когато Беа, почти в безсъзнание, вдигна очи и ми се усмихна, очите ми се наляха със сълзи. Коленичих до леглото и зарових лице в скута ѝ. Тя взе ръката ми и я стисна с малкото сили, които ѝ бяха останали.

– Не се страхувай – прошепна тя.

Но аз бях примрял от страх. И за един срамен миг, споменът за който ме преследва оттогава, пожелах да съм някъде другаде, да съм някой друг. Фермин наблюдаваше сцената от прага и навярно прочете още неоформените ми мисли, както бе обичайно за него. Преди да съм успял да отворя уста, той ме хвана под ръка и ме поведе към дългия сумрачен коридор, оставяйки Беа и детето в добрата компания на своята годеница Бернарда.